

Vergaderjaar 2013–2014

29 984

Spoor: vervoer- en beheerplan

Nr. 476

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 april 2014

Tijdens het vragenuurtje van dinsdag 4 februari jongstleden heeft de Minister van Infrastructuur en Milieu, vanwege mijn afwezigheid, met uw Kamer gesproken over de buitendienststellingen dit jaar rondom Utrecht Centraal, Schiphol en 's-Hertogenbosch (Handelingen II 2013/14, nr. 49, item 2). De Minister heeft u de volgende toezegging gedaan: «de Staatssecretaris zal de Kamer in april informeren over de resultaten van het overleg tussen ProRail, NS en Rover over de buitendienststellingen op verschillende stations, waaronder op Utrecht CS, in 2014». Met deze brief geef ik invulling aan deze toezegging.

Om het spoor klaar te stomen voor de toekomst zijn we in Nederland bezig met de grootste vernieuwingsslag van het spoor ooit. Ook in 2014 wordt er daarom hard gewerkt op een aantal grote en kleine stations en vernieuwt ProRail het spoor op meerdere grote spoorknoppen. Dit gebeurt om het spoor betrouwbaarder te maken en meer ruimte op het spoor te creëren voor het groeiende treinverkeer en reizigers nog sneller en comfortabeler op hun bestemming te brengen. Ook het Nederlandse goederenvervoer per spoor heeft baat bij de vernieuwingsslag. In 2014 zijn de meest opvallende vernieuwingsprojecten de uitbreiding van de sporen tussen Schiphol en Almere en de vernieuwing van de knooppunten 's-Hertogenbosch en Utrecht. De herinrichting van deze emplacementen is noodzakelijk om op termijn meer en betrouwbaarder hoogfrequent treinverkeer mogelijk te maken. Zo blijven de belangrijke economische centra zoals Schiphol en Amsterdam ook in de toekomst bereikbaar.

In deze brief ga ik specifiek in op de buitendienststelling op Utrecht Centraal, in de bijlage kunt u aanvullende informatie vinden over de buitendienststellingen rond Schiphol en 's-Hertogenbosch¹.

Waarom buitendienststellingen Utrecht Centraal?

De komende jaren wordt het spoorgebruik in Utrecht aangepast om de ombouw van Utrecht Centraal tot Doorstroomstation Utrecht (DSSU) en de verbouwing van het station tot OV-Terminal Utrecht (OVT) mogelijk te maken. In 2014 wordt in Utrecht voor het project DSSU gestart met een nieuwe inrichting van het emplacement die leidt tot een vaste corridorindeling en een vast perronspoorgebruik. Hierdoor worden de doorstroming, capaciteit en robuustheid vergroot. Doordat diverse wissels, bovenleidingen en beveiligingsystemen gelijktijdig worden verwijderd, vervangen of aangepast zijn (gedeeltelijke) buitendienststellingen technisch onontkoombaar. Daarnaast kan vanwege de veiligheid van de reizigers, personeel van aannemers en werknemers van ProRail en NS geen treinverkeer plaatsvinden tijdens deze werkzaamheden.

Hoe zien de buitendienststellingen er uit?

Rond station Utrecht Centraal wordt dit jaar vrijwel ieder weekend aan het spoor gewerkt. Hinder is te verwachten in het Pinksterweekend en in de zomervakantie. Tijdens het Pinksterweekend vinden er werkzaamheden plaats waardoor treinverkeer in meerdere richtingen niet mogelijk is. Als in augustus de zomervakantie op z'n hoogtepunt is, wordt 9 dagen achter elkaar gewerkt, van 9 tot en met 17 augustus. Bij de planning van werkzaamheden heeft ProRail in overleg met NS steeds gestreefd naar beperking van de hinder voor de reiziger.

Tijdens bovengenoemde periode rijdt NS met een aangepaste dienstregeling van en naar Utrecht Centraal. NS streeft er naar om zoveel mogelijk doorgaande Intercity-verbindingen in stand te houden. Utrecht Centraal blijft bereikbaar, maar het kan niet worden voorkomen dat reizigers hinder ondervinden. Er ontstaat voor een groep reizigers een langere reistijd omdat een bus de treindienst vervangt of omdat er bijvoorbeeld vaker moet worden overgestapt.

Op sommige trajecten rijden minder treinen dan normaal:

- In de weekenden: de Intercity's richting Arnhem, 's Hertogenbosch en Gouda;
- Op werkdagen: de Sprinters richting Geldermalsen en Veenendaal.

Op een aantal trajecten rijden geen treinen en wordt vervangend busvervoer ingezet:

- In de weekenden: de treinen naar bestemmingen relatief dichtbij Utrecht Centraal zoals Woerden, Breukelen, Utrecht Overvecht en Driebergen;
- Op werkdagen: de Sprinter richting Woerden.

Tevens rijdt een aantal Intercity's niet naar de betreffende bestemmingen zijn wel bereikbaar via een alternatieve route:

- In de weekenden: de Intercity naar Schiphol;
- De gehele periode: de Intercity naar Woerden.

De bereikbaarheid van stations en de beschikbare ruimte op de stations zelf is voor de inzet van treinvervangend busvervoer een groot

---

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

aandachtspunt voor NS. Hiervoor is vroegtijdig afstemming gezocht met de betreffende gemeenten en lokale OV-vervoerders.

Daar waar de frequentie wordt verminderd en waar alternatieve routes worden aangeboden spant NS zich in om langere treinen in te zetten. Dit is echter niet altijd mogelijk. Er moet rekening gehouden worden met de maximaal mogelijke treinlengte en de perronlengte van stations op de route.

Waarom deze buitendienststelling gekozen?

Het alternatief voor de gekozen 9-daagse werkzaamheden zou zijn om 6 weekenden achter elkaar aan de slag te gaan. De gekozen variant geeft de minste klanthinder in totaal en heeft minder risico op uitloop doordat de treindienst slechts eenmaal opnieuw hoeft te worden hervat. NS en ProRail werken aan een methodiek om klanthinder te objectiveren en varianten onderling af te wegen. Deze methodiek is reeds toegepast voor de buitendienststellingen in Utrecht en laat zien dat de gekozen variant de minste klanthinder gemeten in extra reizigersminuten oplevert.

Samenwerking in het Locov

ProRail en NS hebben in twee sessies constructief gesproken met de consumentenorganisaties in het Locov. In de eerste sessie hebben de consumentenorganisaties waardevolle tips gegeven voor verbetering van het voorziene alternatieve trein- en busvervoer. Deze suggesties worden nu verder onderzocht. Ook hebben de consumentenorganisaties in deze sessie aangegeven content te zijn met de ontwikkeling van de bovengenoemde methodiek om klanthinder te objectiveren. In de tweede sessie is gesproken over hoe het Locov haar betrokkenheid voor de komende buitendienststellingen ziet. Daarbij is de afspraak gemaakt dat dit aan de hand van een casus wordt uitgewerkt. Vervolgens wordt bepaald hoe de consumentenorganisaties kunnen aansluiten bij het maken van buitendienststellingsafspraken voor het jaar 2016. Tevens is afgesproken dat er nog een overleg volgt over hoe consumentenorganisaties eerder in het proces ((4–6) jaar voor realisatie) betrokken kunnen worden, zodat meer ruimte is voor hen om te kijken of het mogelijk is werkzaamheden te plannen zonder klanthinder te veroorzaken.

Communicatie

Op donderdag 3 april aanstaande zullen NS en ProRail in een gezamenlijke persbijeenkomst de buitendienststellingen in en rond Utrecht breed bekendmaken. Doel van de persbijeenkomst is om reizigers, bewoners, omliggende bedrijven en bestuurlijke stakeholders bewust te maken van het feit dat er veel staat te gebeuren en dat zij er op verschillende manieren mee te maken kunnen krijgen. Het persgesprek is de start van een grotere campagne waarin een ruim assortiment aan communicatiemiddelen wordt ingezet om de reizigers (en de verschillende stakeholders) vroegtijdig te attenderen op de werkzaamheden in en rond Utrecht dit jaar zodat zij zich goed kunnen voorbereiden op een reis via Utrecht.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
W.J. Mansveld

Belangrijke buitendienststellingen in 2014:**Schiphol en 's- Hertogenbosch****Schiphol**

ProRail werkt aan een nieuw en hoogfrequent spoornetwerk rond Schiphol. Er worden nieuwe spoorbruggen, -viaducten en extra sporen aangelegd. In de volgende weekenden rijden er beperkt of geen treinen van en naar de luchthaven.

- Zaterdag 5 en zondag 6 april
- Zaterdag 10 en zondag 11 mei
- Zaterdag 22 en zondag 23 juni
- Zaterdag 6 en zondag 7 september
- Zaterdag 22 en zondag 23 november

Wekelijks op zondag-, maandag- en dinsdagnacht rijden er in 2014 geen nachttreinen tussen Schiphol en Amsterdam in verband met werkzaamheden. Tijdens deze nachten worden in 2014 om veiligheidsredenen twee sporen buiten dienst genomen in plaats van één (in het verleden) en komen de nachttreinen te vervallen. In alle gevallen verzorgt de NS alternatief vervoer en blijft de luchthaven met het openbaar vervoer bereikbaar.

's Hertogenbosch

De afgelopen jaren is er hard gewerkt om meer capaciteit op het spoor te creëren. Momenteel staat de laatste stap in het project Sporen in 's Hertogenbosch gepland. Van 27 maart t/m 16 april vindt er om die reden beperkt of geen treinverkeer plaats aan de zuidzijde van 's-Hertogenbosch. Tijdens de werkzaamheden is er richting Boxtel en Tilburg geen treinverkeer mogelijk en worden bussen ingezet. ProRail realiseert zich dat dit voor reizigers zeer ingrijpend is. Het is echter niet mogelijk om de trein-vrije periode te verdelen over een aantal weekenden. De werkzaamheden nemen zodanig veel tijd in beslag dat reizigers dan teveel weekenden gehinderd worden. Er is in nauw overleg met de vervoerders dan ook bewust gekozen voor een aaneensluitende periode dat er geen treinverkeer plaats vindt. Vorig jaar is het aanbieden van alternatief vervoer goed verlopen toen er werd gewerkt aan de noordzijde van station 's-Hertogenbosch.

Wat gaat er gebeuren

- vervangen van de oude sporen en wissels op het emplacement (zuidzijde)
- terugbouwen nieuwe sporen en minder wissels op het emplacement (zuidzijde)
- vernieuwen van de ballast
- vernieuwen van de bovenleiding
- vernieuwen kabels en leidingen
- testen en in dienst stellen nieuwe beveiliging
- in gebruikname nieuwe sporen 1,2 en 3
- werkzaamheden aan de Paleisbrug
- plaatsen van geluidsschermen